

Kamarai beszélgetések

Mire figyeljünk külföldi partnerrel való szerződéskötésnél?

Alkalmazandó jog, joghatóság

Dr. Muraközi Gergely

Dr. Bakos – Dr. Smied – Dr. Muraközi

Ügyvédi Iroda

Nemzetközi magánjog

- külföldi elemet tartalmazó magánjogi jogviszonyokban
- a) melyik állam jogát kell alkalmazni,
- b) milyen szabályok szerint állapítják meg a bíróságok joghatóságukat és milyen eljárási szabályok alapján járnak el, valamint
- c) milyen feltételekkel ismerhetők el és hajthatók végre a külföldi bíróságok által hozott határozatok

Jogi szabályozás alap elemei

- 2017. évi XXVIII. törvény, azaz a Nemzetközi Magánjogi Törvény (Nmjt.)
- 593/2008/EK rendelet, közismert nevén a Róma I. rendelet – alkalmazandó jog
- 1215/2012/EU rendelet, ismertebb nevén a Brüsszel Ia. rendelet – joghatóság (melyik bíróság jár el)
- a külföldi választottbírósági határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, New Yorkban 1958. június 10-én kelt Egyezmény („New York-i Egyezmény”)
- az Egyesült Nemzeteknek az áruk nemzetközi adásvételi szerződéseiről szóló, Bécsben, az 1980. évi április hó 11. napján kelt Egyezménye („Bécsi Vételi Egyezmény”)

Stratégiai Kérdések

- **Alkalmazandó jog (Governing Law):** Ez a kérdés arról szól, hogy *kinek a szabályai szerint játszunk?* Ezen belül:
 - Alkalmazandó anyagi jog
 - Alkalmazandó eljárásjog (esetleg választottbírói szabályok)
- **Joghatóság (Jurisdiction):** Ez a kérdés pedig arról, hogy *hol lesz a mérkőzés, ha vita van?* Melyik ország, melyik városának bírósága vagy esetleg választottbírói bírósága fogja a végső döntést meghozni a vitánkban?
- **Kik fogják eldönteni a vitát** - választottbírói bíróság esetén már a bírák kiválasztására is külön szabályok lehetnek
- **Milyen nyelven fog zajlani a vita**, milyen nyelven értenek a bírák / választottbírák, milyen nyelvűek az alkalmazandó jogszabályok?

A Választás Hatalma: A Felek Autonómiája

- **A hazai jog előnyei:** Egy magyar cég számára a magyar jog választása a legkiszámíthatóbb és legköltséghatékonyabb opció. Ismerjük a szabályokat, a bírósági gyakorlatot, és a jogi képviselet is lényegesen olcsóbb.
- **A partner jogának kockázatai:** Ha elfogadjuk a külföldi partner jogának alkalmazását, azzal egy ismeretlen jogi környezet minden kockázatát magunkra vállaljuk. Egy esetleges vita esetén a magyar cégnek kell majd külföldi jogi szakértőt megbíznia, ami drasztikusan megnöveli a költségeket.
- **A "semleges" jog mint kompromisszum:** Amennyiben a partner mereven ragaszkodik a saját jogához, és mi sem szeretnénk engedni, jó kompromisszumos megoldás lehet egy harmadik, mindkét fél számára semleges, de fejlett és kiszámítható jogrendszer választása, mint például Svájc vagy Ausztria joga. Ez mindkét fél számára egyenlő mértékű „kellemetlenséget” és költséget jelent, így kiegyensúlyozott megoldás lehet.

Veszélyes Hallgatás: Mi Történik, ha Nem Választunk Jogot

- A **jogválasztás hiánya** nem a probléma elkerülése, hanem egy aktív, bár rendkívül rossz döntés a kontroll átengedéséről. Ha a felek hallgatnak erről a kérdésről, a Róma I. rendelet bonyolult, úgynevezett **kollíziós szabályai** lépnek életbe, hogy a bíróság utólag megállapítsa, melyik jogot kellett volna alkalmazni.
- **Adásvételi szerződés:** Főszabály szerint az eladó szokásos tartózkodási helye szerinti jog az irányadó.
- **Szolgáltatási szerződés:** A szolgáltatást nyújtó fél szokásos tartózkodási helye szerinti jog az irányadó.
- A **„legszorosabb kapcsolat” elve:** Ha a fenti konkrét szabályok nem alkalmazhatók, a bíróság azt a jogot alkalmazza, amelyikhez a szerződés a legszorosabban kapcsolódik. Ez egy rendkívül tágan értelmezhető **gumiszabály**, ami további jogi bizonytalanságot szül.

Állami bíróság / Választottbíróság

Szempont	Állami Bíróság (pl. Győri Törvényszék)	Választottbíróság (pl. MKIK mellett)
Nyilvánosság	Nyilvános eljárás és ítélet	Bizalmas, zártkörű
Döntéshozó	Kinevezett, jogász végzettségű bíró	Felek által választott szakember is lehet (pl. mérnök)
Gyorsaság	Hosszabb (több fokozatú lehet)	Gyorsabb (általában egyfokú)
Költség	Általában alacsonyabb illeték	Magasabb eljárási díjak, de a teljes költség lehet alacsonyabb a gyorsaság miatt
Jogorvoslat	Van (fellebbezés, felülvizsgálat)	Nincs (az ítélet végleges)
Végrehajthatóság	EU-n belül egyszerű (Brüsszel Ia.), kívül bonyolultabb	Nagyon széleskörű (New York-i Egyezmény alapján)

Útravaló a Gyakorlathoz (Checklist) I.

- **ALKALMAZANDÓ JOG:** Mindig, minden körülmények között kössék ki a szerződésben! Az elsődleges cél a magyar jog legyen. Ha kompromisszumra van szükség, egy mindkét fél számára semleges jog (pl. osztrák, svájci) a legjobb megoldás. A legnagyobb hiba a kérdés nyitva hagyása.
- **JOGHATÓSÁG:** Ezt is mindig kössék ki! A cél egy konkrét magyar bíróság megnevezése (pl. „a felek alávetik magukat a Győri Járásbíróság vagy a Győri Törvényszék kizárólagos illetékességének”). Nagy hiba a törvényi szabályokra hagyatkozni.
- **VÁLASZTOTTBÍRÓSÁG:** Nagyobb értékű, bizalmas üzleti információkat érintő, vagy speciális műszaki, pénzügyi szakértelmet igénylő ügyleteknél **komolyan fontolják meg** a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara melletti Állandó Választottbíróság kikötését.
- **NYELVI KÉRDÉSEK:** Ha a szerződés több nyelven készül, egyértelműen rögzítsék, hogy egy esetleges vita esetén melyik nyelvi változat a mértékadó (az irányadó). Ezzel elkerülhetők az eltérő tartalmú nyelvi verziókból fakadó viták.

Útravaló a Gyakorlathoz (Checklist) II.

- **A MINTAKLAUZULA EREJE (és gyengesége):** minden szerződés egyedi, ezért a végleges szöveget mindig az adott ügylethez kell igazítani.
- **VÁLASZTOTTBÍRÓSÁGI MINTAKLAUZULÁK:** a legtöbb választottbíróság saját minta-klauzulákat ajánl, amiket érdemes átvenni.
- **AZ ARANYSZABÁLY:** Mielőtt aláírnak egy nemzetközi szerződést, a fenti pontokat **mindig** beszéljék át a jogászukkal. Az erre szánt egy-két óra az esetleges jogvita sikerének esélyét **sokszorosára** növeli.

KÖSZÖNÖM A FIGYELMÜKET!

Dr. Muraközi Gergely

Dr. Bakos – Dr. Smied – Dr. Muraközi

Ügyvédi Iroda

dr.mura@t-online.hu